

ชื่อวิทยานิพนธ์ : นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้วิจัย : พระครูสมุห์ใส วิมุตโต (ตาแสง)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: อาจารย์ พระมหาอำนาจ อัสการี, ดร. พธ.บ., M.A., Ph.D.
(Sociology)

: อาจารย์ ดร.บัว พลรัมย์ ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., Ph.D.
(Sociology)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ๒) เพื่อศึกษาดำเนินการนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และ ๓) เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเป็นแบบผสม (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกำหนดรูปแบบในการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้สูงอายุที่พักอาศัยในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๓๗๕ คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด ๑๔,๖๐๓ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Simple Random Sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดลองเป็นรายคู่โดยวิธีการแอลเอสดี (Least Significant Difference ; LSD) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๕ คน โดยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่มีต่อนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง ๔ ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม ๔.๐๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทาน ด้านสมานัตตตา และด้านอิตถจริยา ตามลำดับ

๒. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่าผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตามหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พักอาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ด้านทาน มีข้อเสนอแนะคือ เจ้าหน้าที่ทุกคนควรต้องดูแลเอาใจใส่ใจแนะนำ ให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง แนะนำให้ความรู้วิธีการต่างๆ เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ และอำนวยความสะดวกด้วยการออกสำรวจพื้นที่ พูดคุย พบปะ ด้านปิยวาจา มีข้อเสนอแนะ คือ แนะนำให้บริการด้วยวาจา สุภาพ อ่อนหวาน เรียบร้อย พูดจาชัดเจนแต่สุภาพในการให้บริการ และทักทายต้อนรับด้วยวาจา สุภาพและใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ด้านอิตถจริยา มีข้อเสนอแนะ คือ แนะนำอาชีพหรือรายได้เสริมให้ทำในเวลาว่าง รองลงมา คือ แนะนำ สาธิต วิธีการออกกำลังกายให้ถูกต้องตามวัย ด้านสมานัตตตา มีข้อเสนอแนะ คือ การจัดลำดับคิวการให้บริการอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ กรณีผู้สูงอายุที่มีอายุมาก ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ให้บริการก่อน วางตัวเหมาะสมในการให้บริการและเป็นกันเอง